

УДК 343.14+340.1+342.5+7

Кириченко Олександр Анатолійович –

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри права факультету економіки і права,
Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика*

Oleksandr A. Kirichenko –

*doctor of juridical sciences, professor,
Head of the Department of Law,
Faculty of Economics and Law
of Philip Orlyk International Classical University
(2 Kotelnikova Street, Mykolaiv, Ukraine, 54003)
alankir23@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-8748-6431>*

Бідей Олександр Миколайович –

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права факультету економіки і права,
Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика*

Oleksandr M. Bidei –

*candidate of juridical sciences, associate professor,
Associate Professor of the Department of Law
Faculty of Economics and Law
of Philip Orlyk International Classical University
(2 Kotelnikova Street, Mykolaiv, Ukraine, 54003)
bideialexander57@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-0895-6023>*

Бідей Ірина Олександрівна –

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету економіки і права,
Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика*

Iryna O. Bidei –

*seeker for the second (master's) level of higher education
Faculty of Economics and Law
of Pylyp Orlyk International Classical University
(2 Kotelnikova Street, Mykolaiv, Ukraine, 54003)*

Розвиток інноваційного розуміння одинадцятирівневої базової та супутньої юридичної чи будь-якої іншої освіти

В контексті інноваційної освітянської доктрини запропоновано одинадцятирівневий порядок отримання дошкільної, шкільної (некваліфікованої робітничої), позанормативної, кваліфікованої робітничої, шкільної спеціалізованої, університетської і академічної освіти, а також розкрито сутність наукового і самоосвітнього рівня та освіти соціооточенням. Звернуто увагу на принципове існування протягом шкільного та переважної більшості інших названих рівнів звичайного, полегшеного, особливого і пенітенціарного порядків їх проходження.

Підкреслено, що дистанційний порядок отримання освіти на платформах Moodle і Zoom та на інших подібних платформах має відповідно нульовий і стовідсотковий рівень верифікації (ідентифікації) особи, яка навчається.

Ключові слова: інноваційний одинацятирівневий порядок безкоштовного і доступного отримання освіти; верифікація (ідентифікація) особи, яка навчається дистанційно.

O.A. Kirichenko, O.M. Bidei, I.O. Bidei Developing an Innovative Understanding of Eleven-Level Basic and Related Legal or Any Other Education

In the context of the innovative educational doctrine, an eleven-level procedure for obtaining preschool, school (unskilled labor), non-normative, skilled labor, specialized school, university and academic education is proposed, as well as the essence of scientific and self-educational level and social environment education is revealed.

Attention was drawn to the possibility of existence during the school and the vast majority of other named basic levels of ordinary, facilitated (for persons with mental and intellectual limitations), special (for persons with significant physical limitations : deaf and dumb, blind, disabled limbs, mobility, etc.) and penitentiary (for persons serving sentences in places of imprisonment or restriction of liberty) procedures for their passage.

It is emphasized, that the remote procedure for obtaining education on the Moodle and Zoom platforms and on other similar platforms has, respectively, zero and one hundred percent verification (identification) levels of the person, who is studying, and on the Moodle platform, it is fundamentally possible to obtain a diploma of education even by persons, who personally have practically no studied.

It is proposed, that the scientific and educational specialty «public administration» be renamed «public and legal administration» and returned without appeal to the bosom of jurisprudence, and civil servants, especially at the regional and higher levels, must have a basic, at least a second higher juridical education if available in the last of the cases of basic education according to the profile of the juridical institution headed by such a person, and other subjects of authority - in the basic branches of the production of material goods and the provision of services.

It is emphasized, that all top managers, but first of all, parliamentarians, the President of Ukraine, the Prime Minister, other members of the Cabinet of Ministers, etc., had a basic higher education at the master's level (equivalent to it at the level of a specialist) in one of the directions of social activities for the production of socially useful consumer values (goods, services), and ministers and managers equivalent to them - according to the relevant direction of such social activities, and a second basic (not concurrent) higher juridical education at the master's (specialist) level, as well as not less, than a ten-year positive practical activity of a master's graduate in the relevant field of social activity.

Keywords: *an innovative eleven-level procedure for free and accessible education; the verification (identification) of a person studying remotely.*

Постановка проблеми. Розвиваючи майже двадцятирічний висновок О.А. Кириченка [1, с. 4; та ін.], що у наступному послідовно підтримувався та розвивався [2, с. 42-43; 3, с. 10, 11; 5, с. 68-70; та ін.], доцільно наголосити на тому, що в контексті вимог ст. 1, ч. 2 ст. 3 і ч. 1 ст. 8 Конституції України у частині визнання нашої держави правовою та дії принципу верховенства права, а також вже згаданого головного обов'язку держави та її органів утвердити та забезпечити права і свободи громадян [11] наукова та освітянська спеціальності «державне управління» мають бути перейменовані у «державно-правове управління» та безпечливо повернуті в лоно юриспруденції, а державні службовці, особливо обласного та вищого рівня, зобов'язані мати базову, принаймні другу вищу юридичну освіту

за наявності в останньому з випадків базової освіти за профілем юридичної установи, яку така особа очолює, а інші суб'єкти владних повноважень - в базових галузях виробництва матеріальних благ та надання послуг [5, с. 22; 10, с. 59].

Будь-який суб'єкт владних повноважень чи репортер мас-медіа або, що значно гірше, - політик, поза межами правового регулювання - потенційний правопорушник і найчастіше, в силу звичайного ступеня заподіяних збитків (шкоди, упущеної вигоди), - **потенційний особливо небезпечний злочинець** [2, с. 43; 3, с. 10; 5, с. 22; 10, с. 59-60; та ін.].

Необхідно, щоб всі керівники вищої ланки, але перш за все, депутати парламенту,¹ Президент України, Прем'єр-міністр, інші члени Кабінету Міністрів та ін., мали базову вищу освіту рівня магістра (прирівнюваного до нього рівня спеціаліста) по одному із напрямків суспільної діяльності із виробництва суспільно корисних споживчих вартостей (товарів, послуг), а міністри та прирівняні до них керівники – за відповідним напрямком такої суспільної діяльності, і другу базову (а не супутню) вищу юридичну освіту рівня магістра (спеціаліста), а також не менше, ніж десятирічну позитивну практичну діяльність випускника-магістра за відповідним напрямком суспільної діяльності [5, с. 22; 10, с. 60].

Якщо говорити про керівників різними напрямками, перш за все, практичної діяльності у сфері журналістської галузі права і медіабезпеки, то вони зобов'язані мати належну базову медіа освіту чи освіту журналіста кваліфікацій магістра, а також з урахуванням додаткових достатньо суттєвих ризиків здійснення діяльності у цій сфері – обов'язково й належну супутню юридичну освіту, а у разі наявності амбіцій й зайняти у цьому напрямку суспільної діяльності й посаду керівника уседержавного рівня, у т. ч. міністра культури та інформаційної політики, парламентаря та ін. – й юридичну освіту як другу вищу освіту кваліфікації магістра [5, с. 22-23; 10, с. 60].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З урахуванням викладеного набуває особливої актуальності докорінне реформування порядку отримання базисної чи супутньої юридичної освіти осіб, які залучені також і у сферу журналістської галузі права і медіабезпеки, в основу чого може бути покладена наступна розроблена О.А. Кириченком та Ю.О. Ланцедовою [4, с. 71-79; 5, с. 23-27; 6, с. 298-302; 16; та ін.] **новітня доктрина безкоштовної і доступної одинадцятирівневої базової та супутньої юридичної чи будь-якої іншої освіти**, що у практично такому ж варіанті вже була презентована 9 грудня 2015 р. у залі Верховної Ради України на парламентських слухань по темі «Правове забезпечення реформи освіти в Україні» у вигляді розширеної та регламентної

доповідей О.А. Кириченка «Недоліки і надбання міжнародного і вітчизняного правового регулювання освіти та новітня доктрина чотирнадцятиступеневої освіти та науки» [4, с. 8-9; 10, с. 61; 16; див. також фото].

Невирішені раніше проблеми. Проте останнім часом у контексті необхідності налагодження дистанційного порядку отримання освіти за різними кваліфікаційними рівнями з'явилася низка публікацій О.А. Кириченка та інших представників наукової школи юриспруденції професора Аланкіра [9, с. 67-77; 10, с. 61-72; та ін.], в яких виклад положень вказаної новітньої доктрини безкоштовної і доступної одинадцятирівневої базової та супутньої юридичної чи будь-якої іншої освіти [4, с. 71-79; 5, с. 23-27; 6, с. 298-302; 16; та ін.] супроводжується детальним аналізом можливостей так званого модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (modular object-oriented dynamic learning environment) платформи Moodle [17], що практично має нульовий рівень верифікації (ідентифікації) особи, яка навчається, у порівнянні з іншими дистанційними навчальними платформами : Zoom [18] та ін., що мають вже принципово стовідсотковий рівень такої верифікації (ідентифікації) і вже впроваджені та позитивно апробовані авторами у навчальному процесі у формі так званої дуалістичної системи організації навчального процесу та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика» паралельно на платформах Moodle та Zoom [7, с. 22-29; 8, с. 32-40; та ін.].

Метою статті є подальший розвиток, презентація і достатньо широка наукова апробація одного із останніх варіантів *інноваційного розуміння одинадцятирівневої базової та супутньої юридичної чи будь-якої іншої освіти у контексті використання різного роду дистанційних навчальних платформ Zoot, Moodle та ін.*, а також започаткування відповідної широкої коректної наукової дискусії з метою розробки загально прийнятого варіанту вирішення даної проблеми.

Викладення основного матеріалу. Власне тому детальний розгляд основного

¹ Народними парламентарів треба іменувати не на основі відповідного закону [15], а лише після того, коли стане

зрозуміло, хто з них є власне народним, а хто антинародним депутатом [5, с. 22; 10, с. 60].

матеріалу доцільно розпочати з наступного розгорнутого викладу сутності кожного з ОКР за новітньою доктриною безкоштовної і доступної одинадцятирівневої базової та супутньої юридичної чи будь-якої іншої освіти, що більш правильно представити у розвитку такої редакції :

1. **Дошкільний ОКР**, який повинен бути загальнообов'язковим і спрямованим на отримання дитиною з 2 до 6 років включно таких компетентностей, що необхідні для того, щоб найбільш ефективно, раціонально та якісно розпочати навчання за шкільним (некваліфікованим робітничим) ОКР, тобто за допомогою одного із можливих порядків отримання шкільної (некваліфікованої робітничої) освіти, тобто в межах : звичайного, полегшеного, особливого або, не виключається, й пенітенціарного порядку отримання шкільної освіти [10, с. 62].

2. **Шкільний (некваліфікований робітничий) ОКР**, що також повинен :

2.1. Бути загальнообов'язковим і спрямованим на отримання дитиною з 7 до 17 років включно такої **сукупності базисних компетентностей**, як :

2.1.1) некваліфікована робітнича компетентність, що складається з базисної і детальної доктринальної, прикладної та аналітичної компетенції і має забезпечити найбільш ефективно, раціональне та якісне виконання будь-якої некваліфікованої робітничої діяльності із виробництва матеріальних благ і надання послуг; [10, с. 62]

2.1.2) загальнолюдська освітня компетентність, завдяки якій особа повинна володіти такою сукупністю базисних і детальних доктринальних, прикладних та аналітичних компетенцій, що на мінімальному рівні визначають освіченість населення як певної держави, так, в кінці кінців, і світу у цілому; [10, с. 62-63]

2.1.3) потенційна освітня компетентність, що має аналогічний перелік компетенцій і покликана дозволити кожному, хто має відповідні здібності і бажання, продовжити освіту за наступними ОКР [10, с. 63].

2.2. **Мати такі порядки отримання :**

2.2.1. **Звичайний шкільний ОКР**, призначений для дітей, які мають нормативну поведінку і здібності [5, с. 23; 16].

2.2.2. **Полегшений шкільний ОКР**, що повинен бути обов'язковим для осіб, які мають психічні та розумові обмеження, і передбачати отримання такими дітьми також з 7 до 17 років такої компетентності, що складається із мінімально можливої сукупності доктринальних, прикладних та аналітичних компетенцій, що дозволяють особі включитися в художньо-культурний, по можливості, й освітній, простір держави і виконувати доступні некваліфіковані робітничі функції із виробництва матеріальних благ і надання послуг [5, с. 23-24; 16].

2.2.3. **Особливий шкільний ОКР**, що повинен бути обов'язковим для дітей, які мають такі істотні фізичні обмеження (глухонімі, сліпі, інваліди кінцівок, пересування і т.п.), що обумовлюють необхідність створення особливих умов для отримання шкільного та інших рівнів освіти і подальшої їх практичної діяльності і передбачати досягнення цими особами повноцінної шкільної, а в разі продовження освіти і відповідної компетентності [5, с. 24; 16].

2.2.4. **Пенітенціарний шкільний ОКР**, що забезпечує повноцінне продовження шкільного, полегшеного або особливого шкільного ОКР в умовах відбування покарання в місцях позбавлення чи в іншій мірі обмеження волі.

2.3. **Складає нерозривну єдність проходження таких етапів :**

2.3.1. **Початковий шкільний** - 1-5 класи, коли викладання всіх дисциплін здійснюється одним учителем.

2.3.2. **Неповний шкільний** - 6-8 класи, коли викладання кожної дисципліни здійснюється профільним учителем і поєднання даного етапу з іншими основними ОКР не допускається.

2.3.3. **Повний шкільний** - 9-10 класи, коли викладання кожної дисципліни також здійснюється профільним учителем, але вже технічно і методично можливе поєднання цього етапу шкільного ОКР з кваліфікованим робітникам і спеціальним шкільним ОКР [5, с. 24; 16; 10, с. 63].

3. **Позанормативний ОКР**, що здійснюється паралельно іншим ОКР, але не за рахунок їх часу, і має на меті протягом, перш за все, шкільного ОКР забезпечити вибір напрямку суспільної діяльності і рівня освіти по ньому і задоволення внутрішніх художніх, культурних,

естрадных, спортивних і інших потреб саморозвитку, що далі може супроводжувати й інші ОКР і частково або повністю може бути витіснене самоосвітнім ОКР, в якому вже переважає самоініціатива по досягненню аналогічної мети [5, с. 24; 10, с. 63-64; 16].

4. Кваліфікований робітничий ОКР, що повинен здійснюватися вже на конкурсній основі² (тут і надалі - з урахуванням наявності у абітурієнта відповідних здібностей і виходячи з прогнозу кількісної потреби в кадрах відповідного напрямку суспільної діяльності чи його спеціальності і спеціалізації або субспеціалізації на момент завершення навчання за цим ОКР самостійно на протязі 1,5-2 років або паралельно завершального етапу шкільного (некваліфікованого робітничого) ОКР протягом 3-х років і мати на меті отримання такої компетентності, що достатньо для найбільш ефективного, раціонального і якісного виконання певної кваліфікованої робітничої діяльності із виробництва матеріальних благ і надання послуг з прогресуючою розрядністю (кваліфікації) цієї діяльності [5, с. 24-25; 10, с. 64; 16].

При цьому доцільно підкреслити, що існує найменування даного ОКР професійним або професійно-технічним некоректно. Професійною є будь-яка суспільна діяльність після завершення шкільного (некваліфікованого робітничого) і будь-якого іншого основного ОКР, а така діяльність може бути не тільки технічної і, зокрема, з культурно-мистецького середовища та ін.

5. Шкільний спеціалізований ОКР, що також повинен здійснюватися на конкурсній основі самостійно на протязі 2 років або паралельно завершального етапу шкільного (некваліфікованого робітничого) ОКР на протязі 3-х років і мати на меті отримання такої компетентності, що повинно бути достатньо для найбільш ефективного, раціонального і якісного виконання допоміжних інтелектуальних функцій :

² Передбачений по даним та наступним ОКР конкурсний відбір при вступі повинен передбачати і можливість участі в такому конкурсі осіб за результатами відповідних випробувань у цій же ОКР і за попередні роки, з тим, щоб за кожної вступної кампанії прохідний бал долали найсильніші за всі попередні роки випробувань абітурієнти, а не тільки за поточний. Проте, згідно недостатньо виважених вимог ч. 4 ст. 53 Конституції

помічника держслужбовця, педагога, юриста, лікаря, інженера, артиста та ін. [10, с. 64-65].

Багато інших посад зі здійснення певних сторін та видів діяльності соціосуб'єктів, які залучені у сфері журналістської галузі права і медіабезпеки, окрім виробничих майстрів, також вимагає наявності лише даного рівня освіти [10, с. 65].

6. Університетський ОКР, проходження якого має :

6.1. Університетський базовий (бакалаврський) етап, що повинен бути спрямований на отримання протягом 3-х років стаціонарного університетського навчання базових компетенцій за певним напрямом суспільної діяльності і повинен надавати можливість не працювати по цьому напрямку, а тільки здійснити один з наступних кроків :

6.1.1) обрати по закінченню даного етапу університетського ОКР спеціальність і спеціалізацію або, при необхідності, субспеціалізацію за цим же напрямом суспільної діяльності і вступити по ній на університетський спеціалізований (спеціалістський) ОКР;

6.1.2) переконатися в тому, що необхідно змінити обраний напрям суспільної діяльності на інший, за яким вже заново вступити на університетський базовий етап, в процесі чого не повинно бути обмежень в кількості спроб застосувати такий вибір і в безкоштовності такого навчання;

6.1.3) розпочати або продовжити працювати до досягнення пенсійного віку за дипломом раніше закінченого основного ОКР, в будь-якому випадку, шкільного ОКР, а за наявності відповідної освіти та бажання - і кваліфікованого робітничого або спеціалізованого шкільного ОКР [5, с. 25; 10, с. 65; 16].

6.2. Університетський спеціалізований (спеціалістський) етап, на який особа вступає на основі диплома про закінчення університетського базового (бакалаврського)

України, конкурс передбачається при отриманні лише вищої освіти [11]. Більш того сутність конкурсу полягає у тому, щоб відібрати кращих абітурієнтів за умов наявності більшої кількості на існуючі місця бажаючих абітурієнтів. Звідси напрашується висновок, що вступні випробування за відсутності конкурсу, коли наявних місць більше, ніж бажаючих абітурієнтів, суперечать викладеним положенням Основного закону і є протиправними [5, с. 24; 10, с. 64; 16].

етапу на конкурсній основі, і який повинен бути спрямований на отримання протягом 2-х років стаціонарного навчання в університетах таких компетенцій, що б разом із базовими компетенціями, отриманими за університетським базовим (бакалаврським) етапом, дозволили б випускникові найбільш ефективно, раціонально та якісно працювати до досягнення пенсійного віку за певною спеціальністю, спеціалізацією або субспеціалізацією того напрямку суспільної діяльності, за яким ця особа вже навчалася за університетським базовим (бакалаврським) етапом [5, с. 25-26; 10, с. 65-66; 16].

У такому порядку набувається освіта за різними спеціальностями, спеціалізаціями та субспеціалізаціями за певними видами практичної діяльності у сфері юриспруденції та будь-якої іншої, в т.ч. й журналістської галузі права і медіабезпеки [5, с. 26; 10, с. 66; 16].

7. Академічний (магістерський) ОКР, що спрямований на отримання протягом 2-х років керівних чи педагогічних або наукових компетенцій і на який особа повинна вступати на основі конкурсу і при наявності таких додаткових умов :

1) стажу позитивної практичної роботи не менше 3-5-ти років по тій спеціальності та спеціалізації або субспеціалізації певного напрямку суспільної діяльності, по якій особа навчалася за університетським спеціалізованим ОКР;

2) бажання по цій же спеціалізації або субспеціалізації певної спеціальності та напрямку суспільної діяльності здійснювати до досягнення пенсійного віку :

2.1) керівництво відповідною юридичною особою;

2.2) освітню діяльність - готувати фахівців за відповідним напрямком практичної діяльності у сфері журналістської галузі права і медіабезпеки;

2.3) наукову діяльність у цій же сфері [10, с. 66].

8. Науковий ОКР, який є ситуативним (тільки за наявності бажання випробувати сили зробити наукове відкриття за обраною раніше спеціальністю і спеціалізацією або

субспеціалізацією напрямку суспільної діяльності), і для отримання якого лише без відриву від виробництва³ досить такої сукупності умов :

8.1) диплома про закінчення академічного (магістерського) або університетського спеціалізованого (спеціалістського) ОКР (коли за останнім із ОКР повинна бути ще й 3-5-річна позитивна практична робота за відповідною спеціальністю і спеціалізацією або субспеціалізацією напрямку суспільної діяльності) та при необхідності свідоцтва про перездачу всіх задовільних оцінок за університетським або академічним дипломом [5, с. 26; 10, с. 66; 16];

8.2) наукового результату лише рівня відкриття (обґрунтування нової науки, теорії, доктрини, іншого інноваційного результату об'єктивно рівня наукового відкриття), що може бути у вигляді дисертації, монографії або наукової доповіді і повинен публічно захищатися на засіданні спеціалізованої вченої ради при ВАК держави (члени якого обираються за конкурсом, працюють на постійній основі і не можуть працювати за сумісництвом в ВНЗ і науково-дослідних установах) із присвоєнням єдиного освітнього наукового ступеня - професора певного напрямку наукових знань : професора журналістики чи медіа професора, професора медицини, професора педагогіки, професора юриспруденції, професора технічних наук, професора економіки та ін. [5, с. 26-27; 10, с. 67; 16].

9. Післядипломний ОКР, що не має самостійного призначення і покликаний забезпечити будь-який основний ОКР тими новітніми досягненнями науки і освіти в галузі теоретичних знань, практичних навичок і рівня аналітичного мислення, що з'явилися за певний час, допустимо, за кожні 5 років, що минули після завершення навчання за відповідним ОКР конкретним випуском практичних працівників сфери журналістської галузі права і медіабезпеки [5, с. 27; 10, с. 67; 16].

Післядипломна освіта повинна здійснюватися із короткочасним відривом від виробництва :

³ Коли прикріплення до певної кафедри і науковий керівник чи консультант не є обов'язковими, а стаціонарна чи заочна докторантура або інша плановість чи вувіська

(ліцензійна, акредитаційна та ін.), зацікавленість у випускниках даного ОКР – й взагалі неприпустимі [5, с. 26; 10, с. 66; 16].

9.1. У навчальних закладах післядипломної освіти.

9.2. За місцем роботи більш підготовленими співробітниками або працівниками спеціально створених для цього структур даної юридичної особи сфери журналістської галузі права і медіабезпеки [5, с. 27; 10, с. 67; 16].

10. **Самоосвітній ОКР**, що може супроводжувати все життя людини і повинен мати на меті самостійне оволодіння певними компетенціями спеціальності і спеціалізації чи субспеціалізації конкретного напрямку або напрямків суспільної діяльності, в т. ч. й у сфері журналістської галузі права і медіабезпеки, чи підвищити рівень цих компетенцій або задовольнити власні внутрішні потреби художнього, культурного, естрадного, спортивного або іншого напрямку саморозвитку і самореалізації [5, с. 27; 10, с. 67; 16].

11. **Освіта соціооточенням**, що супроводжує людину все життя у вигляді «освіти» вулицею, оточенням сфери журналістської галузі права і медіабезпеки, власне засобами масової інформації, сім'єю та іншими проявами соціооточення, що не є складовими частинами процесу отримання освіти за будь-яким з перерахованих ОКР, але може позитивно або негативно впливати на зміст і якість освіти за цими ОКР і держава покликана забезпечити мінімізацію негативного впливу даного освітнього рівня [5, с. 27; 16], особливо інших держав впливати чи навіть формувати різного роду Інтернет-засобами відповідний базис сутності освіти з метою реалізації перш за все своїх завдань, перетворюючи громадян відповідних держав, за необхідності у цілковитих даунів чи шляхом зомбування у перевертнів необхідної ідеології, праворозуміння та ін. [10, с. 67-68].

З метою полегшення з'ясування опонентами сутності і ступеня реальної новизни і доктринальної, проектної законодавчої та іншої прикладної значимості викладеного інноваційного розуміння безкоштовної і доступної одинадцятирівневої базової та супутньої юридичної чи будь-якої іншої освіти доцільно навести зміст ст. 10 «Складники та рівні

освіти» базисного освітнянського закону, згідно положенням ч. 1 якої, невід'ємними складниками системи освіти є : дошкільна освіта; повна загальна середня освіта; позашкільна освіта; спеціалізована освіта; професійна (професійно-технічна) освіта; фахова передвища освіта; вища освіта; освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта, а ч. 2 - рівнями освіти є : дошкільна освіта; початкова освіта; базова середня освіта; профільна середня освіта; перший (початковий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти; другий (базовий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти; третій (вищий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти; фахова передвища освіта; початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; другий (магістерський) рівень вищої освіти; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень вищої освіти [10, с. 68; 14].

На завершення ж даного викладу особливу увагу треба звернути на явну необґрунтованість використання у дистанційному навчальному процесі та оцінюванні знань особи, яка навчається, так званого модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (modular object-oriented dynamic learning environment) платформи Moodle [17], **що фактично має нульовий рівень верифікації здобувача вищої освіти !!!!!**⁴ [10, с. 68].

Адже ж в кращому випадку на платформі Moodle можна встановити, що хтось виконав певне завдання і направив з аккаунта конкретної особи, зареєстрованої на цій платформі в якості здобувача освіти відповідного навчального закладу, а хто саме виконав і направив це завдання дана або будь-яка інша особа, в т.ч. й навіть будь-яка особа за небіжчика (тобто за вказану особу, яка навчається і на цей час вже вмерла чи знаходиться у будь-якій іншій недосяжності навчальному процесу відповідного навчального закладу), залишається на сто відсотків невідомим !!!!! [10, с. 68-69].

У той же час, проведення навчання та оцінювання результатів навчання особи, яка навчається, на платформі Zoom, тобто у

⁴ У даному випадку, у веб-середовищі дистанційного навчання як в системно організованій сукупності веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного

забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням [10, с. 68; 12].

проприетарній програмі для організації відеоконференції за допомогою сервісу відеотелефонії та обміну через Чат (англ. *Chat* «розмова», «невимушена бесіда», мережевий засіб для швидкого обміну текстовими повідомленнями між користувачами Інтернету в системі реального часу) будь-якими текстовими та іншими файлами [18], дозволяє **як провести стовідсоткову верифікацію особи, яка навчається**, шляхом відеозв'язку, у т.ч. числі й перевірити рукописне виконання цією особою певного завдання тощо, **так й здійснити в режимі реального часу обмін чи передачу текстових повідомлень і текстових та інших файлів** [10, с. 69].

Інша річ, що платформа Zoom не дозволяє здійснити довгострокове документування і зберігання виконаних рукописних завдань, що, однак, не вимагається й у випадку здійснення навчального процесу офлайн, тобто безпосередньо з особами, які навчаються, а не дистанційно через ті чи інші засоби зв'язку, і у такому разі як і дистанційно має бути достатнім документування проміжного результату навчання у відповідному журналі чи екзаменаційній відомості, а остаточного результату у звідній відомості і, врешті-решт, у додатку (вкладенні) до диплому.

Обов'язкове письмове документування виконання та оцінювання результатів передбачається практично лише протягом підсумкової державної атестації [10, с. 69].

І тому з метою забезпечення, з однієї сторони, виконання необґрунтованих і відверто непрофесійних ліцензійних та акредитаційних вимог у частині імперативної рекомендації

вищим навчальним закладам повністю документувати навчальний процес та оцінювання його результатів лише на платформі Moodle,⁵ що, ще раз підкреслимо, **має нульову верифікацію особи, яка навчається**, і тому допускає реальну можливість навчання однієї особи замість іншої і видачу, врешті-решт, свідоцтва чи диплому про навчання тій особі, яка фактично не навчалася, а лише рахувалася такою, а, з іншої сторони, **стовідсоткової верифікації здобувача вищої освіти, який навчається, що, зокрема, може забезпечити, як вже також підкреслювалося, платформа Zoom, треба у відповідності із вимогами п. 5 ч. 1 ст. 57 «Права науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників освіти всіх форм власності на самостійне обрання методів та засобів навчання, що забезпечують високу якість навчального процесу** [13], чи аналогічних вимог інших освітніх законів,⁶ **запровадити принаймні дуалістичну систему організації навчального процесу та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти паралельно на платформах Moodle та Zoom** [7; 8; та ін.] до тих пір, доки відповідні посадові особи не зможуть усвідомити наявність викладених істотних недоліків організації навчального процесу та оцінювання його результатів за допомогою лише платформи Moodle чи інших аналогічних навчальних платформ, що **можуть забезпечити здійснення замість реального процесу відповідної освіти лише процес по суті освітньої мастурбації чи схоластики та отримання свідоцтва або**

⁵ Такі вимоги пред'являлись представникам певного навчального закладу у процесі конкретної акредитаційної процедури [10, с. 69].

⁶ Зокрема, згідно положень абз. 1 ч. 1 ст. 54 «Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу» базисного освітнього закону, педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі [14], коли додатково ще всі без винятку освітні закони в якості базисного принципу діяльності закладів освіти передбачають їхню автономію. Наприклад, ст. 23 «Автономія закладу освіти» цього ж закону передбачає, що держава гарантує академічну, організаційну, фінансову і

кадрову автономію закладів освіти, а обсяг автономії закладів освіти визначається цим Законом, спеціальними законами та установчими документами закладу освіти [14], що закріплене також у ст. 32 «Принципи діяльності, основні права та обов'язки закладу вищої освіти», згідно п. 1 ч. 1 якої діяльність закладу вищої освіти провадиться на принципах автономії і самоврядування, а у відповідності із вимогами п. 2 ч. 2 цієї ж статті, заклади вищої освіти мають рівні права, що становлять зміст їх автономії та самоврядування, у тому числі мають право самостійно визначати форми навчання та форми організації освітнього процесу [13].

А саме викладені та інші принципи автономної діяльності закладу освіти та педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників порушують відверто самоуправні і непрофесійні викладені вимоги певних посадових осіб.

диплому про освіту особами, які фактично за відповідним освітнім кваліфікаційним рівнем та спеціальністю не навчалися !!!??? [10, с. 69-71].

Власне тому виглядає проявом цілковитого освітянського даунізму прагнення керівників деяких вищих навчальних закладів використовувати платформу Moodle в якості базисного засобу подолання різного роду проявів академічної доброчесності шляхом здійснення навчального процесу та оцінювання його результатів лише за допомогою даної платформи, що дозволяє автоматичне оцінювання результатів навчання без посереднього втручання викладача !!!???

Але такий підхід дорівнює, нажаль, фактично існуючому рівню аналітичного мислення більшості представників українського населення, що найбільш показово висловила одна з такого роду представниць – «Собаки значно розумніші за людей і вони навіть у космос полетіли раніше за людей» [10, с. 71].

Важко спростувати останню тезу про те, що, дійсно, собаки раніше людини побували у космосі, як й важко заперечити й тезі про те, що платформа Moodle, оцінюючі в автоматичному режимі за розробленими викладачем критеріями результати навчання, дійсно дозволяє уникнути таких передбачених ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту» порушень академічної доброчесності, як хабарництво, необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; та плив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання; та необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти [10, с. 71; 14].

Проте всі інші аспекти прояву даунізму у випадках як із собакою, так із забезпеченням неухильного дотримання всіх базисних проявів академічної недоброчесності шляхом здійсненням навчання і оцінюванням його

результатів лише на платформі Moodle або за іншими подібного роду платформами, знаходяться поза межами рівня аналітичного мислення такого роду представників, які не можуть збагнути, зокрема, головне: власне платформа Moodle **в наслідок фактично нульового рівня верифікації (ідентифікації) особи, яка навчається, презентує своєрідний комплекс так би мовити «недоброчесногенних обставин» щодо можливості реалізації** таких передбачених ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту» інших порушень академічної доброчесності, як «списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання», а також «надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання» [14]; і, тим більше, як вже підкреслювалося, **надає всі можливості фактично здійснювати навчальний процес у повному обсязі, в т.ч. і підсумкове тестування, за особу, яка зареєстрована на платформі Moodle і, решті-решт, на час навчання може знаходитися за межами доступу до даної платформи, в т.ч. і бути вже небіжчиком !!!???** [10, с. 71-72].

І наявності навіть останнього, у повній мірі реального і надто цинічного порушення принципів академічної доброчесності, вже достатньо, щоб категорично заборонити здійснення навчального процесу на такого роду платформах, принаймні без дуалістичного супроводження цього процесу на тих платформах, що надають результат стовідсоткової верифікації (ідентифікації) особи, яка навчається !!!???, що, як вже підкреслювалося, й спонукало автора у відповідності із вимогами п. 5 ч. 1 ст. 57 «Права науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників» Закону України «Про вищу освіту» **права науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників освіти всіх форм власності на самостійне обрання методів та засобів навчання, що забезпечують високу якість навчального процесу, [13] в супереч активного і постійного спротиву адміністрації навчального закладу запровадити по всіх навчальних дисциплінах, що ним**

викладаються, принаймні дуалістичну систему організації навчального процесу і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти паралельно на платформах Moodle та Zoom [7, с. 22-29; 8, с. 32-40; та ін.], коли платформа Moodle зможе забезпечити найбільш повне у такій ситуації документування процесу і результатів навчання, а платформа Zoom – стовідсоткову верифікацію (ідентифікацію) особи, яка навчається, та фактично найбільш повну об'єктивізацію результатів даного навчання [10, с. 72].

Висновки. Представлені основи інноваційного розуміння **безкоштовної і доступної одинадцятирівневої⁷ базисної та супутньої юридичної чи іншої освіти** можуть бути стисло представлені таким чином :

1. Дошкільний ОКР [10, с. 61].
2. Шкільний (некваліфікований робітничий) ОКР із такими порядками отримання, як : звичайний, полегшений, особливий і пенітенціарний шкільний ОКР, що принципово можуть мати кожний із наступних ОКР (за винятком наукового) та із початковим, неповним і повним етапом проходження даного ОКР [10, с. 61-62].
3. Позанормативний ОКР.
4. Кваліфікований робітничий ОКР,
5. Шкільний спеціалізований ОКР.
6. Університетський ОКР, який складається з університетського базового (бакалаврського) та університетського спеціалізованого (спеціалістського) етапу.
7. Академічний (магістерський) ОКР.
8. Науковий ОКР.

9. Післядипломний ОКР.

10. Самоосвітній ОКР.

11. Освіта соціооточенням [10, с. 62].

Обґрунтовано, що дистанційний порядок отримання освіти на платформах Moodle і Zoom та на інших подібних платформах має відповідно нульовий і стовідсотковий рівень верифікації (ідентифікації) особи, яка навчається, і на платформі Moodle принципово можливе отримання диплому про освіту і особами, які особисто практично не навчалися.

Викладена інноваційна освітянська доктрина та інші тісно пов'язані з цим положення з найбільш ефективного, раціонального та якісного здійснення освітянської діяльності, що у повній мірі підтримуються О.М. Бідей та І.О. Бідей, набувають в сучасних умовах особливого доктринального, проектного законодавчого та іншого прикладного значення у контексті здійснення безпосередньої і дистанційної освітянської діяльності та особливо розбудови суспільства розвинутого гуманізму як перспективної цивілізованої фази розвитку людства, що, однак, не претендують на завершеність і створюють лише належні умови для започаткування широкої коректної наукової дискусії з розробки загально визнаного варіанту вирішення цих надто актуальних проблем сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Кириченко А.А. Сто десять лучших доктрин и концепций научной школы профессора Аланкира (приглашение к дискуссии): научный доклад / под науч. ред. А.А. Кириченко. Киев: ЕНЛЮ «Consensus omnium», 2013. 160 с. URL: http://consensusomnium.com/ru/reports_ru/#.
2. Кириченко А.А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Аланкира: коллективная монография / под науч. ред. А.А. Кириченко. 2-е изд. Николаев: Ник. нац. ун-т им. В.А. Сухомлинского, 2015. 1008 с.
3. Кириченко О. А., Тунтула О. С. Курс лекцій зі спецкурсу «Базисні доктрини та концепції юриспруденції»: навч. посібник. 2-ге вид. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. 180 с. URL:

⁷ Вказане розуміння чотирнадцятиступеневої та одинадцятирівневої освіти принципово різняться між собою лише тим, що деякі із самостійних освітньо-кваліфікаційних ступенів першого з підходів

перетворилися у відповідні етапи інших самостійних освітньо-кваліфікаційних рівнів другого найбільш виваженого з підходів [10, с. 61].

<http://mykolaiv.legalaid.gov.ua/ua/holovna/u-rehionalnii-prokuraturi-provedeno-seminar-shchodo-realizatsii-konstytutsiinykh-povnovazhen-pry-pidtrymanni-publichnoho-obvynuvachennia>.

4. Кириченко А. А. Новая доктрина одиннадцатилетнего образования и его учебного обеспечения: монография / под ред. А. А. Кириченко. Киев: Издатель Назаров О. А., 2019. 182 с. URL: <http://expertize-journal.org.ua/profesor-kirichenko-o-a/971-kirichenko-a-a-vinogradov-a-k-tkach-yu-d-tuntula-a-s-novaya-doktrina-odinnadtsiaturovneвого-obrazovaniya-i-ego-uchebnogo-obespecheniya-monografiya>.

5. Кириченко О. А., Тунтула О. С., Ткач Ю. Д. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2021. 98 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/40>.

6. Кириченко А.А., Березовенко Л.С., Бондаренко І.В. Розвиток інноваційної концепції доступної та безкоштовної одинадцятирічної базової та супутньої юридичної та іншої освіти. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 1-2'2022. С. 298-302. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/1-2/1-2_2022.pdf.

7. Кириченко О.А. Робоча програма та інше забезпечення з навчальної дисципліни «Правознавство»: навч.-метод. посібник. Миколаїв: МКУ ім. Пилипа Орлика, 2024. 30 с. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1C-_n9uzI_tjNC9fMkMDly19Oq9MYDIEV.

8. Кириченко О.А. Робоча програма та інше забезпечення зі спецкурсу «Правовий статус суб'єктів протидії господарським кримінальним правопорушенням»: навч.-метод. посібник. Миколаїв: МКУ ім. Пилипа Орлика, 2024. 40 с. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1C-_n9uzI_tjNC9fMkMDly19Oq9MYDIEV.

9. Кириченко О.А. Правовий статус суб'єктів подолання господарських кримінальних та інших правопорушень: підручник для магістрів спеціальності 081 Право. Частина 1: Основна частина. Київ: Видавець Назаров О. А., 2024. 260 с. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1QvFmkpHX72G7JzzZj790zKTAbf0fKnUM>.

10. Кириченко О.А. Базові інноваційні досягнення юриспруденції: монографія. Київ: Видавець Назаров О. А., 2024. 2512 с. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1QvFmkpHX72G7JzzZj790zKTAbf0fKnUM>.

11. Конституція України: закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, із змінами, згідно із законом № 27-IX від 3 вересня 2019 р., ВВР, 2019, № 38, ст. 160. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

12. Положення про дистанційне навчання. Затв. наказом МОН України від 25 квітня 2013 р. № 466, зі змінами згідно наказу № 1115 від 8 вересня 2020 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.

13. Про вищу освіту: закон України від 1 липня 2014 р., № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 37-38, ст. 2004, із змінами згідно закону № 3062-IX від 2 травня 2023 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

14. Про освіту: закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 38-39, ст. 380, із змінами згідно закону № 3143-IX від 10 червня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n370>.

15. Про статус народного депутата України: закон України від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1993, № 3, ст. 17, зі змінами, внесеними згідно закону № 3307-IX від 9 серпня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>.

16. Розширена доповідь О.А. Кириченка «Недоліки та надбання міжнародного і вітчизняного правового регулювання освіти та новітня доктрина чотирнадцятиступеневої освіти та науки». 22 510 слів. Парламентські слухання «Правове забезпечення реформи освіти в Україні» 9 грудня 2015 р. URL: <http://ihpl-mnu.mk.ua/головна/science/conference/розширена-доповідь-о-а-кириченка-недо/>.

17. Moodle. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.

18. Zoom Video Communications. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Zoom_Video_Communications#:.

References:

1. Kyrychenko A.A. Sto desiat luchshykh doktryn y kontsepsyi nauchnoi shkoli professora Alankyra (pryhlashenye k dyskussyy): nauchnii doklad / pod nauch. red. A.A. Kyrychenko. Kyev: ENLIu “Consensus omnium”, 2013. 160 s. URL: http://consensusomnium.com/ru/reports_ru/#.
2. Kyrychenko A.A. Hyperdoklad o bolee dvukhstakh piatydesiaty luchshykh doktrynakh y kontsepsyakh yurysprudentsyy nauchnoi shkoli professora Alankyra: kollektivnaia monohrafiya / pod nauch. red. A.A. Kyrychenko. 2-e yzd. Nykolaev: Nyk. nats. un-t ym. V.A. Sukhomlynskoho, 2015. 1008 s.
3. Kyrychenko O. A., Tuntula O. S. Kurs lektsii zi spetskursu “Bazysni doktryny ta kontsepsii yurysprudentsii”: navch. posibnyk. 2-he vyd. Mykolaiv: MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho, 2016. 180 s. URL: <http://mykolaiv.legalaid.gov.ua/ua/holovna/u-rehionalnii-prokuraturi-provedeno-seminar-shchodo-realizatsii-konstytutsiinykh-povnovazhen-pry-pidtrymanni-publichnoho-obvynuvachennia>.
4. Kyrychenko A. A. Novaia doktryna odynadtsatyurovnevoho obrazovanyia y eho uchebnoho obespecheniia: monohrafiya / pod red. A. A. Kyrychenko. Kyev: Yzdatel Nazarov O. A., 2019. 182 s. URL: <http://expertize-journal.org.ua/profesor-kirichenko-o-a/971-kirichenko-a-a-vinogradov-a-k-tkach-yu-d-tuntula-a-s-novaya-doktrina-odinnadtsatyurovnevogo-obrazovaniya-i-ego-uchebnogo-obespecheniia-monografiya>.
5. Kyrychenko O. A., Tuntula O. S., Tkach Yu. D. Innovatsii yurysprudentsii v zabezpechenni zhurnalistskoi haluzi prava ta mediabezpeky: monohrafiia. Varshava: RS Glob-al Sp.z O.O., 2021. 98 s. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/40>.
6. Kyrychenko A.A., Berezovenko L.S., Bondarenko I.V. Rozvytok innovatsiinoi kontsepsii dostupnoi ta bezkoshtovnoi odynadtsatyurivnevoi bazovoi ta suputnoi yurydychnoi ta inshoi osvity. *Pivdennoukrainskyi pravnychi chasopys*. № 1-2’2022. S. 298-302. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/1-2/1-2_2022.pdf.
7. Kyrychenko O.A. Robocha prohrama ta inshe zabezpechennia z navchalnoi dystsypliny “Pravoznavstvo”: navch.-metod. posibnyk. Mykolaiv: MKU im. Pylypa Orlyka, 2024. 30 s. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1C-_n9uzI_tjNC9fMkMDly19Oq9MYDIEV.
8. Kyrychenko O.A. Robocha prohrama ta inshe zabezpechennia zi spetskursu “Pravovyi status sub’iektiv protyдии hospodarskym kryminalnym pravoporushenniam”: navch.-metod. posibnyk. Mykolaiv: MKU im. Pylypa Orlyka, 2024. 40 s. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1C-_n9uzI_tjNC9fMkMDly19Oq9MYDIEV.
9. Kyrychenko O.A. Pravovyi status sub’iektiv podolannia hospodarskykh kryminalnykh ta inshykh pravoporushen: pidruchnyk dlia mahistriv spetsialnosti 081 Pravo. Chastyna 1: Osnovna chastyna. Kyiv: Vydavets Nazarov O. A., 2024. 260 s. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1QvFmkpHX72G7JzzZj790zKTAbf0fKnUM>.
10. Kyrychenko O.A. Bazovi innovatsiini dosiahnennia yurysprudentsii: monohrafiia. Kyiv: Vydavets Nazarov O. A., 2024. 2512 s. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1QvFmkpHX72G7JzzZj790zKTAbf0fKnUM>.
11. Konstytutsiia Ukrainy: zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 1996, № 30, st. 141, iz zminamy, zghidno iz zakonom № 27-IX vid 3 veresnia 2019 r., VVR, 2019, № 38, st. 160. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>.
12. Polozhennia pro dystantsiine navchannia. Zatv. nakazom MON Ukrainy vid 25 kvitnia 2013 r. № 466, zi zminamy zghidno nakazu № 1115 vid 8 veresnia 2020 r. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
13. Pro vishchu osvitu: zakon Ukrainy vid 1 lypnia 2014 r., № 1556-VII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2014, № 37-38, st. 2004, iz zminamy zghidno zakonu № 3062-IX vid 2 travnia 2023 r. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
14. Pro osvitu: zakon Ukrainy vid 5 veresnia 2017 r. № 2145-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2017, № 38-39, st. 380, iz zminamy zghidno zakonu № 3143-IX vid 10 chervnia 2023 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n370>.

15. Pro status narodnoho deputata Ukrainy: zakon Ukrainy vid 17 lystopada 1992 r. № 2790-XII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 1993, № 3, st. 17, zi zminamy, vnesenymy zghidno zakonu № 3307-IX vid 9 serpnia 2023 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>.

16. Rozshyrena dopovid O.A. Kyrychenka “Nedoliky ta nadbannia mizhnarodnoho i vitchyznianoho pravovoho rehuliuвання osvity ta novitnia doktryna chotyrynadtsiatystupenevoi osvity ta nauky”. 22 510 sliv. Parlamentski slukhannia “Pravove zabezpechennia reformy osvity v Ukraini” 9 hrudnia 2015 r. URL: <http://ihpl-mnu.mk.ua/holovna/science/conference/rozshyrena-dopovid-o-a-kyrychenka-nedo/>.

17. Moodle. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.

18. Zoom Video Communications. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Zoom_Video_Communications#:.